

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: T. M.
bytem
zastoupen advokátem Mgr. Václavem Voříškem
sídlem Ledčická 649/15, 184 00 Praha

proti
žalovanému: Krajský úřad Jihomoravského kraje
sídlem Žerotínovo náměstí 449/3, 601 82 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 12. 2017, č. j. JMK 174137/2017,
sp. zn. S-JMK 55930/2016/OD/Ib,

takto:

- I. Žaloba se z a m í t á.
- II. Žalobce n e m á p r á v o na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému s e n e p ř i z n á v á náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Žalobce napadl u Krajského soudu v Brně (dále též „krajský soud“) svou žalobou rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 12. 2017, č. j. JMK 174137/2017, sp. zn. S-JMK 55930/2016/OD/Ib (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž bylo potvrzeno rozhodnutí

Magistrátu města Brna, odboru dopravněsprávních činností, ze dne 18. 2. 2016, č. j. ODSČ-91298/15-27, sp. zn. ODSČ-91298/15-HEV/V (dále též „prvostupňové rozhodnutí“).

2. Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání správního deliktu provozovatele vozidla (od účinnosti zákona č. 250/2016 Sb. se jedná o přestupek) podle ust. § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění ke dni vydání prvostupňového rozhodnutí (dále též „zákon o silničním provozu“), kterého se měl dopustit tím, že jako provozovatel motorového vozidla tov. zn. Š....., v rozporu s ust. § 10 zákona o silničním provozu nezajistil, aby byly při užití vozidla na pozemní komunikaci dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem. Porušení pravidel silničního provozu výše uvedeným vozidlem spočívající v neoprávněném zastavení nebo stání, tedy porušení povinnosti podle ust. § 53 odst. 2 zákona o silničním provozu, mající znaky přestupku podle ust. § 125c odst. 1 písm. k) téhož zákona bylo Městskou policií Brno zjištěno na pozemní komunikaci Úvoz 59c v Brně dne 5. 3. 2015 v 22:40 hod. Za spáchání správního deliktu byla žalobci uložena pokuta ve výši 1 500 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

II. Napadené rozhodnutí

2. V rámci odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný nejprve zrekapituloval dosavadní průběh řízení a následně se již zabýval přezkumem zákonnosti prvostupňového rozhodnutí. Předně ve vztahu k námitkám žalobce uvedl, že správní orgány nemají v řízení o správním deliktu (dnes přestupek) povinnost vždy nařizovat ústní jednání, resp. mohou provádět důkazy mimo ústní jednání, o čemž byl žalobce řádně vyrozuměn. Stejně tak žalovaný nepřisvědčil argumentaci žalobce spočívající v tom, že odpovědnost za správní delikt zanikla. Podle názoru žalovaného je totiž nutné v případě fyzické osoby jako provozovatele vozidla analogicky aplikovat lhůtu stanovenou v ust. § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu, která byla dodržena.
3. Kromě toho dospěl žalovaný k závěru, že bylo prvostupňové rozhodnutí vydáno na základě skutkového stavu zjištěného bez důvodných pochybností. S ohledem na skutečnost, že žalobce na výzvu totožnost řidiče vozidla nesdělil, bylo prvostupňovým správním orgánem v souladu se zákonem zahájeno řízení o správním deliktu. Pokud se jedná o výměru pokuty, bylo postupováno podle právní úpravy platné a účinné ke dni spáchání správního deliktu (dnes přestupek), protože pozdější právní úprava není pro žalobce příznivější. Uložení pokuty na samotné spodní hranici zákonného rozpětí považoval žalovaný za přiměřené.

III. Žaloba

4. Žalobce namítal nesrozumitelnost výroku prvostupňového rozhodnutí, neboť v něm nebylo protiprávní jednání dostatečně vymezeno. Konkrétně žalobce poukázal na skutečnost, že ust. § 53 odst. 2 zákona o silničním provozu stanovuje, kdo a za jakých podmínek je oprávněn užívat chodník, ale právní úprava zastavení a stání je upravena v ust. § 25 téhož zákona, který nebyl ve výroku uveden. Pokud tedy prvostupňový

správní orgán kladl žalobci za vinu neoprávněné zastavení nebo stání, odkazoval na nesprávné ustanovení zákona o silničním provozu. Kromě toho bylo porušení povinnosti stanoveno alternativně, což neumožňuje jednoznačnou právní kvalifikaci.

5. Dále žalobce brojil proti absenci údaje o formě zavinění ve výroku prvostupňového rozhodnutí, přestože se jednalo v rozhodnou dobu o jeho obligatorní náležitost podle dnes již neplatného ust. § 77 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění ke dni vydání prvostupňového rozhodnutí (dále jen „zákon o přestupcích“). Povinnost správních orgánů uvádět formu zavinění ve výroku rozhodnutí o přestupku fyzické osoby vyplývá rovněž z ust. § 93 odst. 1 písm. d) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nový přestupkový zákon“).
6. Žalobce pak považoval prvostupňové rozhodnutí za nesrozumitelné rovněž proto, že bylo ve výroku porušení povinnosti provozovatele vozidla vymezeno pouze odkazem na ust. § 10 zákona o silničním provozu, který však obsahuje několik odstavců, stanovujících rozdílné právní povinnosti. Výrok prvostupňového rozhodnutí tak nesplňuje všechny zákonné náležitosti, neboť neobsahuje odkaz na konkrétní právní normu, podle které bylo rozhodováno.
7. Kromě toho žalobce namítal, že byl uznán vinným ze spáchání správního deliktu podle ust. § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, který však přestal přijetím novely č. 183/2017 Sb. existovat, neboť byl nahrazen přestupkem provozovatele vozidla. Projednání deliktního jednání žalobce v dalším řízení v režimu nového přestupkového zákona by pro něj navíc bylo příznivější, a to s ohledem na odlišnou právní úpravu zániku odpovědnosti za přestupek, možnou aplikaci institutu mimořádného snížení pokuty apod.
8. Podle názoru žalobce mělo být navíc ze strany žalovaného v jeho prospěch zohledněno, že bylo znakem přestupku provozovatele vozidla v době od 1. 7. 2017 do 13. 7. 2017 rovněž zavinění. V této souvislosti žalobce doplnil, že nelze vycházet z čl. CCLVII zákona č. 183/2017 Sb., neboť stanovuje účinnost daného právního předpisu od 1. 7. 2017 v rozporu s pravidly pro publikaci právních předpisů a legisvakancí lhůtou stanovenou zákonem. Žalobce učinil vše, aby spáchání přestupku zabránil.
9. Za nezákonné považoval žalobce rovněž závěry příslušného správního orgánu ohledně uložené sankce, neboť je odkaz na ust. § 125f odst. 3 zákona o silničním provozu nerelevantní. Žalovaný pak měl prvostupňové rozhodnutí změnit, neboť musí stanovení druhu a výše pokuty odpovídat právní úpravě ke dni nabytí právní moci rozhodnutí o správním deliktu (dnes přestupek). Jelikož žalovaný změnu právní úpravy po vydání prvostupňového rozhodnutí nereflektoval, není zřejmé, zda byla sankce (dnes správní trest) uložena v souladu se zákonem.
10. Současně žalobce poukázal na skutečnost, že žalovaný z úřední povinnosti nezohlednil možnost mimořádného snížení pokuty pod spodní hranici stanovenou zákonem podle ust. § 44 nového přestupkového zákona. Jedná se nicméně o pozdější právní úpravu, která je pro žalobce nepochybně příznivější (ust. § 112 odst. 3 nového přestupkového zákona). Ve správním řízení navíc nebyly zjištěny žádné přitěžující okolnosti.

11. Dále žalobce namítal, že nebylo ve výroku prvostupňového rozhodnutí dostatečně vymezeno místo, kde se neznámý řidič dopustil jednání majícího znaky přestupku. Z formulace „na pozemní komunikaci Úvoz 59c v Brně“ totiž nelze dovodit, zda se vozidlo nacházelo na chodníku, což je však předpoklad pro aplikaci ust. § 53 odst. 2 zákona o silničním provozu. Z popisu skutku tedy nelze přezkoumat, zda bylo jednání neznámého řidiče skutečně protiprávní. Kromě toho nepostačuje uvést ve výroku prvostupňového rozhodnutí údaj o tom, kdy bylo protiprávní jednání Městskou policií Brno zjištěno, ale kdy se jej řidič dopustil.
12. Kromě výše uvedeného pak žalobce spatřoval nezákonnost prvostupňového rozhodnutí v tom, že odpovědnost za spáchaný správní delikt (dnes přestupek) zanikla, a to z důvodu aplikace ust. § 112 odst. 1 ve spojení s ust. § 30 a násl. nového přestupkového zákona. V tomto kontextu nelze podle žalobce argumentovat výjimkou stanovenou ve vztahu k běhu lhůty k zániku odpovědnosti za delikt spáchaný přede dnem nabytí účinnosti daného právního předpisu (§ 112 odst. 2 nového přestupkového zákona), neboť se jedná o rozpor s čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod. Podle žalobce tak nadále existuje samostatně skutková podstata správního deliktu a přestupku provozovatele vozidla, přičemž je ve vztahu k žalobci nutné aplikovat právní úpravu příznivější. Zákon o silničním provozu ostatně stanovuje pouze lhůtu k zahájení řízení, nikoliv vydání rozhodnutí o správním deliktu (dnes přestupek).
13. V této souvislosti pak žalobce brojil rovněž proti existenci samotné skutkové podstaty deliktu provozovatele vozidla podle ust. § 125f odst. 1 ve spojení s ust. § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu, neboť je protiústavní. Konkrétně žalobce argumentoval tím, že je daná právní konstrukce založena na presumpci odpovědnosti provozovatele vozidla, který není schopen jednání řidiče zabránit.
14. Poslední námitka žalobce pak směřovala proti postupu prvostupňového správního orgánu při zjišťování skutkového stavu věci, když nebylo v řízení prokázáno, že vozidlo skutečně stálo na chodníku. Správní orgán v tomto ohledu nezaložil do spisu žádný podklad, jako je například pasport pozemní komunikace či obdobný dokument, ze kterého by vyplývalo, že je místo spáchaní přestupku chodníkem.
15. Ze všech výše uvedených důvodů pak žalobce navrhl, aby krajský soud napadené a prvostupňové rozhodnutí zrušil, uložil žalovanému povinnost nahradit náklady soudního řízení a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Současně byl v žalobě vysloven nesouhlas s tím, aby byly osobní údaje žalobce a jeho právního zástupce zveřejňovány na internetových stránkách Nejvyššího správního soudu, včetně požadavku na naprostou anonymizaci rozhodnutí ve věci.

IV. Vyjádření žalovaného

16. Žalovaný ve svém vyjádření označil žalobu za nedůvodnou, a to z následujících důvodů. Předně uvedl, že je výrok prvostupňového rozhodnutí srozumitelný a určitý, neboť je třeba považovat neoprávněné zastavení nebo stání za užití chodníku v rozporu s ust. § 53 odst. 2 zákona o silničním provozu. Zavinění se pak v nyní posuzované věci nezkoumá, protože se jedná o odpovědnost objektivní. Ve výroku prvostupňového rozhodnutí je sice uveden pouze odkaz na ust. § 10 zákona o silničním provozu, ale takové vymezení je v kontextu ostatních skutečností dostačující.

17. Žalovaný pak nepřisvědčil žalobci ani ve vztahu k namítané neexistenci správního deliktu provozovatele vozidla. Předně připomněl, že došlo přijetím nového přestupkového zákona pouze ke změně terminologie, což bylo v napadeném rozhodnutí reflektováno. Bez ohledu na novelu zákona o silničním provozu pak byla odpovědnost žalobce jako provozovatele vozidla založena na principu objektivní odpovědnosti, které se nemůže vyjma naplnění liberačních důvodů zprostit.
18. Co se týče námitek směřujících proti odůvodnění výměry pokuty, žalovaný připomněl, že je třeba vycházet z právní úpravy platné a účinné ke dni spáchání deliktu. Není povinností žalovaného zdůvodňovat, proč důvody pro aplikaci mimořádného snížení pokuty neshledal. Ostatně ani žalobce žádné konkrétní důvody nepředestřel. Kromě toho bylo ve výroku řádně vymezeno jak místo, tak čas spáchání jednání majícího znaky přestupku. Z hlediska právní kvalifikace prvostupňový správní orgán odkázal na relevantní ustanovení týkající se jak jednání majícího znaky přestupku, tak odpovědnosti žalobce jako provozovatele vozidla.
19. Pokud žalobce namítal zánik odpovědnosti za správní delikt (přestupek), je podle žalovaného takový výklad v rozporu s ust. § 112 odst. 2 nového přestupkového zákona, který ve vztahu k běhu promlčecí lhůty rozlišuje mezi deliktem spáchaným před a po nabytí účinnosti dané právní úpravy. Stejně tak žalovaný uvedl, že není ust. § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu protiústavní.
20. Závěrem žalovaný doplnil, že za účelem posouzení odpovědnosti žalobce nemusí být prokazováno, zda je místo spáchání deliktu skutečně chodníkem, pakliže tato skutečnost spolehlivě vyplývá z odlišné dopravně-stavební úpravy zachycené na pořízené fotodokumentaci. Její obsah žalobce v řízení nezpochybňoval. Proto žalovaný krajskému soudu navrhl, aby žalobu zamítl.

V. Správní spis

21. Na základě policejní dokumentace sestávající z oznámení přestupku a pěti fotografií místa spáchání jednání majícího znaky přestupku podle ust. § 125c odst. 1 písm. k) ve spojení s ust. § 53 odst. 2 zákona o silničním provozu byl žalobce jako provozovateli vozidla vyzván k úhradě určené částky nebo sdělení údajů o osobě, která byla v rozhodnou dobu řidičem vozidla. S ohledem na skutečnost, že se žalobce ve lhůtě nevyjádřil, byl vydán příkaz ze dne 12. 11. 2015, proti kterému podal žalobce prostřednictvím svého zmocněnce odpor.
22. Z toho důvodu byl žalobce přípisem ze dne 11. 1. 2016 vyrozuměn o provádění důkazů mimo ústní jednání a možnosti seznámit se s podklady pro rozhodnutí. V tomto kontextu bylo prvostupňovému správnímu orgánu doručeno vyjádření žalobce ze dne 4. 2. 2016, v rámci kterého požadoval nařízení ústního jednání. Ve správním spisu je dále založen protokol o provedení dokazování mimo ústní jednání ze dne 8. 2. 2016, ze kterého je patrné, že bylo v nepřítomnosti žalobce a jeho zmocněnce provedeno dokazování obsahem policejní dokumentace. Následně bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí, proti němuž se žalobce prostřednictvím zmocněnce odvolal. Konkrétně bylo v odvolání namítáno, že nebylo ve věci nařízeno ústní jednání, přičemž odpovědnost za správní delikt (dnes přestupek) zanikla. Prvostupňový správní orgán postoupil odvolání žalovanému, který vydal napadené rozhodnutí.

VI. Posouzení věci krajským soudem

23. Krajský soud předně posuzoval, zda byly splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a jedná se o žalobu přípustnou (§ 65, § 68, § 70 s. ř. s.).
24. V souladu s ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.
25. Soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci řízení s tímto postupem souhlasili a krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné.
26. Žaloba **není důvodná**.
27. Krajský soud předně uvádí, že žalobce v žalobě sdružil větší množství námitek, kterými z různých důvodů brojil proti nezákonnosti prvostupňového a napadeného rozhodnutí, neboť podle jeho názoru došlo ve věci k zásadním pochybením nejen v rámci vedené správního řízení a formulace výroku prvostupňového rozhodnutí, ale také zjišťování skutkového stavu věci. S ohledem na skutečnost, že žalobce namítal rovněž neexistenci správního deliktu (dnes přestupek) provozovatele vozidla, zánik odpovědnosti vlivem běhu promlčecí lhůty a protiústavnost dané skutkové podstaty, vypořádal krajský soud nejprve tyto námitky a následně se zabýval ostatními částmi žalobní argumentace.
28. Pro větší přehlednost odůvodnění rozhodnutí krajský soud sdružil vypořádání žalobních námitek do následujících bodů.

A) Neexistence správního deliktu, protiústavnost a zánik odpovědnosti

29. Pokud se jedná o žalobcem namítanou neexistenci správního deliktu provozovatele vozidla s odkazem na přijetí novely zákona o silničním provozu č. 193/2017 Sb. po vydání prvostupňového rozhodnutí, krajský soud se s tímto závěrem neztotožňuje. Nabytím účinnosti nového přestupkového zákona a souvisejících právních předpisů dne 1. 7. 2017 totiž nedošlo k tomu, že by jednání žalobce jako provozovatele vozidla přestalo být protiprávní a sankcionováno. Dotčená změna právní úpravy měla za následek pouze sjednocení terminologie a odstranění dosavadní dvojkolejnosti přestupků a správních deliktů, což lze jednoznačně dovodit pouhým srovnáním dikce ust. § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu před a po nabytí účinnosti nové právní úpravy. Žalovaný proto postupoval zcela v souladu s ust. § 112 odst. 1 nového přestupkového zákona, pokud tuto změnu terminologie reflektoval a jinak prvostupňové rozhodnutí přezkoumal podle právní úpravy platné a účinné ke dni spáchání deliktu, protože pozdější právní úprava není pro žalobce příznivější (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2018, č. j. 4 As 114/2018 – 49; všechna odkazovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

30. Nelze pak považovat za důvodnou námitku žalobce, že je obecně přenesení odpovědnosti za porušení pravidel silničního provozu na provozovatele motorového vozidla podle ust. § 125f ve spojení s ust. § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu v rozporu s ústavním pořádkem. Výše uvedená právní konstrukce odpovědnosti provozovatele vozidla totiž byla meritorně posouzena Ústavním soudem ČR, který ji shledal jako ústavně konformní. Na jeho závěry se proto krajský soud zcela odkazuje (viz nálezn Ústavního soudu ze dne 16. 5. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 15/16; rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na <http://nalus.usoud.cz>).
31. V této souvislosti se krajský soud neztotožnil ani s tvrzením, že došlo k zániku odpovědnosti za správní delikt (dnes přestupek), neboť je podle žalobce ust. § 112 odst. 2 nového přestupkového zákona protiústavní, když v rozporu s čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod stanovuje: *„Ustanovení dosavadních zákonů o lhůtách pro projednání přestupku nebo jiného správního deliktu, lhůtách pro uložení pokuty za přestupek nebo jiný správní delikt a lhůtách pro zánik odpovědnosti za přestupek nebo jiný správní delikt se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona nepoužijí. Odpovědnost za přestupek a dosavadní jiný správní delikt však nezanikne dříve, než by uplynula některá ze lhůt podle věty první, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.“*
32. Podle názoru krajského soudu je v tomto ohledu nutné reflektovat úmysl zákonodárce, kterým nepochybně nebylo, aby přijetím nového přestupkového zákona a souvisejících právních předpisů došlo k „amnestii“ či hromadnému zániku odpovědnosti za přestupky a správní delikty spáchané přede dne nabytí jeho účinnosti. Z okolností přijetí daného právního předpisu a doktrinálního výkladu lze naopak dovodit, že zákonodárce chtěl zakotvit pravidlo zamezující tomu, aby bylo trestání pouze v důsledku změny délky promlčecích lhůt nadále prakticky zcela znemožněno (srov. Bohadlo, D. a kol. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018).
33. Za předpokladu, že by krajský soud argumentaci žalobce přisvědčil, šel by proti smyslu dotčené právní úpravy, neboť by fakticky posvětil výklad spočívající v tom, že odpovědnost za správní delikty (dnes přestupky), o kterých nebylo pravomocně rozhodnuto před nabytím účinnosti nového přestupkového zákona, se zpětnou účinností zanikla ve lhůtě jednoho roku od jejich spáchání. Tento závěr vyplývá ze skutečnosti, že byla dřívější právní úprava zániku odpovědnosti za správní delikt provozovatele vozidla obsažená v ust. § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu založena pouze na dvouleté subjektivní a čtyřleté objektivní lhůtě k zahájení řízení, čímž správní orgány co do lhůty k vydání rozhodnutí nijak nelimitovala. Zpětná aplikace ust. § 30 písm. a) nového přestupkového zákona by proto měla v mnoha případech za následek automatické omilostnění těch, vůči kterým již bylo řízení v souladu se zákonem zahájeno.
34. Přestože se pak čl. 40. odst. 6 Listiny základních práv a svobod kromě trestního práva přiměřeně aplikuje také v jiných oblastech právní veřejnoprávní regulace, nelze jej z hlediska uplatnění retroaktivity ve prospěch aplikovat také ve vztahu k běhu lhůty stanovené pro zánik odpovědnosti za přestupek či dříve rozlišovaný správní delikt. Tento závěr nevyplývá primárně z právní povahy institutu promlčení, která není v

rámci trestně-právní dogmatiky doposud zcela vyjasněna, ale zejména z účelu samotného čl. 40. odst. 6 Listiny základních práv a svobod. Ten se totiž podle názoru Ústavního soudu „*zabývá tím, které trestné činy lze principiálně stíhat (totiž ty, jež byly vymezeny zákonem v době, kdy byl čin spáchán) a neupravuje otázku, jak dlouho lze tyto činy stíhat.*“ (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 21. 12. 1993, sp. zn. Pl. ÚS 19/93).

35. Pokud tedy zákonodárce v ust. § 112 odst. 2 nového přestupkového zákona toliko stanovil pravidla pro řešení kolize staré a nové právní úpravy běhu lhůt k zániku odpovědnosti za přestupek či správní delikt, nelze tuto skutečnost považovat za porušení zákazu retroaktivity ve prospěch, neboť se nejedná o změnu právní úpravy, která by byla pro žalobce ve smyslu čl. 40. odst. 6 Listiny základních práv a svobod (ust. § 112 odst. 1 nového přestupkového zákona) příznivější. Správní orgány proto postupovaly správně, pokud v rozhodné době vycházely z lhůty pro zahájení správního řízení stanovené v ust. § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu, která byla dodržena.

B) Zavinení

36. Ve vztahu k formální stránce skutkové podstaty správního deliktu (dnes přestupek) provozovatele vozidla podle ust. § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu žalobce dále namítal, že bylo v případě pachatele nepodnikající fyzické osoby v době od 1. 7. do 13. 7. 2017 jeho znakem též zavinení, k čemuž mělo být žalovaným s ohledem na zásadu retroaktivity *in mitius* přihlédnuto. Podle názoru krajského soudu však nelze vycházet z předpokladu, že byla účinnost zákona č. 183/2017 Sb. stanovena v čl. CCLVII již ode dne 1. 7. 2017 nezákonně. Žalobce ostatně v žalobě sám uvedl, že ust. § 3 odst. 3 zákona č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv, ve znění pozdějších předpisů, umožňuje, aby zákonodárce výjimečně stanovil počátek účinnosti právního předpisu (nejdříve dnem vyhlášení) dříve než ve lhůtě 15 dní od jeho vyhlášení, pokud to vyžaduje naléhavý obecný zájem.
37. K tomu krajský soud nad rámec uvedeného dodává, že postup zákonodárce spočívající ve stanovení dřívější účinnosti zákona č. 183/2017 Sb. byl dán potřebou novelizace obrovského korpusu právního řádu v souvislosti s nabytím účinnosti nového přestupkového zákona, což vyplývá rovněž z úvah navrhovatele obsažených v důvodové zprávě k tomuto zákonu (srov. sněmovní tisk Poslanecké sněmovny PČR, č. 929/0, 2016, zvláštní část - k části dvě stě padesáté první – účinnost). Námitka žalobce proto není důvodná, neboť se zakládá na ničím nepodloženém tvrzení, že zákonodárce podmínku naléhavého obecného zájmu při stanovení dřívější účinnosti dotčeného právního předpisu nedodržel (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2018, č. j. 8 As 201/2017 – 39, a ze dne 4. 10. 2018, č. j. 7 As 312/2018 – 47).

C) Nepřihlédnutí k možnosti mimořádného snížení pokuty

38. Co se týče možnosti uplatnění institutu mimořádného snížení pokuty podle ust. § 44 nového přestupkového zákona, krajský soud dává žalobci za pravdu v tom, že jsou správní orgány povinny *ex officio* přihlížet k okolnostem odůvodňujícím aplikaci daného právního institutu. Je totiž nutné reflektovat ust. § 112 odst. 3 nového přestupkového zákona, které stanovuje, že: „*Na určení druhu a výměry sankce za dosavadní přestupky a jiné správní delikty se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona použijí ustanovení o určení druhu a výměry správního trestu, je-li to pro pachatele výhodnější.*“

39. Možnost mimořádného snížení pokuty pod spodní hranici stanovenou zákonem pak nepochybně lze považovat za právní úpravu, která je pro pachatele příznivější. Z toho ovšem nevyplývá, že by musely správní orgány za účelem přezkoumatelnosti rozhodnutí v každém individuálním případě zdůvodňovat, proč k aplikaci daného institutu nepřistoupily, pakliže nebyla s ohledem na okolnosti případu naplněna ani jedna z podmínek taxativně stanoveným zákonem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2018, č. j. 4 As 96/2018 – 45).
40. K tomu je vhodné doplnit, že samotná absence přítěžujících okolností, jejichž výskyt je u přestupků provozovatele vozidla z podstaty věci limitován, automaticky neodůvodňuje mimořádné snížení pokuty podle ust. § 44 odst. 1 písm. a) nového přestupkového zákona. Samotný fakt, že došlo ke spáchání správního deliktu (dnes přestupek) provozovatele vozidla pouze na principu objektivní odpovědnosti, nelze bez dalšího považovat za relevantní důvody pro snížení pokuty pod zákonem stanovenou hranici, neboť se jedná o skutkové okolnosti, které jsou v rámci zákona o silničním provozu jako delikttní jednání postihovány.
41. V daném řízení pak nevyšly najevo žádné skutečnosti, které by odůvodňovaly mimořádné snížení pokuty z jiných důvodů stanovených v ust. § 44 odst. 1 nového přestupkového zákona. Pokuta byla navíc uložena na samotné spodní hranici zákonem stanovené sazby, což žalovaný v rámci odůvodnění napadeného rozhodnutí výslovně považoval za přiměřené (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2018, č. j. 9 As 220/2018 – 70). Jeho úvahy krajský soud v tomto ohledu nepovažuje s ohledem na okolnosti případu za excesivní.
42. Nelze pak přisvědčit ani tvrzení žalobce, že měl žalovaný ve výroku napadeného rozhodnutí na ust. § 44 nového přestupkového zákona odkázat, neboť pouze přezkoumával zákonnost prvostupňového rozhodnutí, resp. v předmětné věci mimořádné snížení pokuty přímo neaplikoval. Nejedná se navíc o právní normu bezprostředně stanovující druh a výměru sankce (dnes správní trest), která byla žalobci prvostupňovým rozhodnutím uložena, nýbrž o procesní mechanismus, jímž lze manipulovat v případě splnění zákonem stanovených podmínek s hranicí sazby.

D) Vady výroku

43. Žalobce rovněž z více důvodů brojil proti nesrozumitelnosti výroku prvostupňového rozhodnutí. Předně namítal, že v něm nebyl dostatečně popsán skutek a identifikována právní povinnost, která měla být porušena. K tomu krajský soud uvádí, že bylo žalobci s odkazem na ust. § 10 zákona o silničním provozu kladeno za vinu, že jako provozovatel vozidla nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem. Přestože tedy dané ustanovení skutečně obsahuje několik odstavců, přičemž musí být z výroku zřejmé, která povinnost provozovatele vozidla byla konkrétně porušena, prvostupňový správní orgán tuto specifikaci nepřímou učinil. V podstatě totiž přímo ocitoval ust. § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu, na který bylo následně výslovně odkázáno v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí.
44. Kromě toho bylo v rámci právní kvalifikace ve výroku uvedeno, že jednáním neznámé osoby došlo ke spáchání přestupku podle ust. § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním

provozu, a to neoprávněným zastavením nebo stáním, tedy porušením povinnosti podle ust. § 53 odst. 2 téhož zákona. Krajský soud se v tomto ohledu nemůže ztotožnit s argumentací žalobce, která je založena na vytrhávání slov z kontextu, protože neoprávněnost zastavení nebo stání spočívala právě v užití chodníku v rozporu s ust. § 53 odst. 2 zákona o silničním provozu, který stanovuje: *„Jiní účastníci provozu na pozemních komunikacích než chodci nesmějí chodníku nebo stezky pro chodce užívat, pokud není v tomto zákoně stanoveno jinak.“* Pokud tedy neznámý řidič vozidlem na daném místě zastavil nebo stál, tedy užil chodník v rozporu se zákonem, byla jím výše uvedená právní povinnost porušena.

45. Přesto dává krajský soud žalobci částečně za pravdu, že by bylo vhodné formulaci skutkové věty precizovat, resp. přesněji ji pomocí slovního vyjádření navázat na ust. § 53 odst. 2 zákona o silničním provozu, které je součástí právní kvalifikace. V kontextu celého výroku a dalších skutkových okolností v něm uvedených se však nejedná o natolik závažnou vadu, která by měla sama o sobě za následek nesrozumitelnost prvostupňového rozhodnutí. Právní kvalifikaci totiž sice nelze s popisem skutku zaměňovat, ale povaha porušené povinnosti a její vymezení v zákoně (odkaz na dotčené ustanovení) má s ohledem na další okolnosti případu nepochybně vliv na to, zda je skutek zaměnitelný s jiným.
46. V nyní posuzované věci pak bylo ve výroku prvostupňového rozhodnutí dále specifikováno, že k porušení právní povinnosti podle ust. § 53 odst. 2 zákona o silničním provozu neboli k neoprávněnému užití chodníku došlo *„na pozemní komunikaci Úvoz 59c v Brně, dne 5. 3. 2015 v 22: 40 hodin.“* Takové místní a časové určení lze podle krajského soudu považovat z hlediska přezkoumatelnosti a nezaměnitelnosti popisu skutku za zcela dostačující. Na tom nemůže nic změnit ani námitka žalobce, že není podstatné, kdy bylo porušení pravidel silničního provozu Městskou policií Brno zjištěno, ale pouze to, kdy k protiprávnímu jednání došlo. Z logiky věci totiž nejsou policisté či ex post správní orgány schopny bez permanentního monitoringu dané oblasti zjistit, kdy bylo vozidlo v daném místě zaparkováno. Nepochybně tam však stálo rovněž v době, kdy bylo porušení pravidel silničního provozu zjištěno a zdokumentováno (viz fotografie stojícího vozidla ve správním spisu).
47. K tomu krajský soud připomíná, že bylo žalobci v nyní posuzované věci kladeno za vinu neoprávněné užití chodníku, přičemž není z hlediska právní kvalifikace podstatné, zda neznámý řidič v místě s vozidlem pouze zastavil nebo stál, jak je vymezeno ve výroku prvostupňového rozhodnutí. Jiná situace by samozřejmě nastala za předpokladu, kdyby bylo žalobci kladeno za vinu porušení konkrétního dopravního značení, které může v místě stanovit pouze zákaz stání, ale nikoliv zastavení.
48. Přisvědčit pak nelze ani námitce žalobce, že nebyla ve výroku prvostupňového rozhodnutí uvedena forma zavinění jako jedna z jeho obligatorních náležitostí. V této souvislosti je předně nutné odmítnout odkaz žalobce na ust. § 93 odst. 1 nového přestupkového zákona, neboť k vydání prvostupňového rozhodnutí došlo ještě před nabytím účinnosti daného právního předpisu. Nelze pak opomenout, že byl žalobce shledán vinným ze spáchání správního deliktu (dnes přestupek), u kterého se zavinění jakožto subjektivní stránka deliktního jednání neposuzuje, neboť se jedná o

odpovědnost objektivní (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2017, č. j. 3 As 114/2016 – 46).

49. Co se dále týče namítané absence vymezení ustanovení právního předpisu, podle kterého byla pokuta výrokem prvostupňového rozhodnutí uložena, nelze podle názoru krajského soudu navzájem směřovat okamžik vydání prvostupňového rozhodnutí a nabytí jeho právní moci, k čemuž vlivem odvolacího řízení a doručení napadeného rozhodnutí běžně dochází až s odstupem několika měsíců. Sankce (dnes správní trest) byla žalobci správně vyměřena podle právní úpravy platné a účinné ke dni spáchání správního deliktu, tedy podle ust. § 125f odst. 3 zákona o silničním provozu, ve znění do 30. 12. 2015, který stanovoval: *„Za správní delikt podle odstavce 1 se uloží pokuta. Pro určení výše pokuty se použije rozmezí pokuty pro přestupek, jehož znaky porušení pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje; pokuta však nepřevyší 10 000 Kč.“*
50. S ohledem na skutečnost, že došlo neznámým řidičem vozidla k naplnění formálních znaků skutkové podstaty přestupku podle ust. § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, bylo prvostupňovým správním orgánem ve výroku rozhodnutí dále odkázáno na ust. § 125c odst. 4 písm. f) zákona o silničním provozu, který v rozhodné době stanovoval zákonné rozmezí pokuty 1 500 – 2 500 Kč. Postupem správních orgánů proto nedošlo k porušení ust. § 2 odst. 6 nového přestupkového zákona, neboť je z výroku a odůvodnění prvostupňového rozhodnutí zřejmé, že byla pokuta uložena na samotné spodní hranici stanovené zákonem.

E) Neprokázání chodníku

51. Kromě vad výroku prvostupňového rozhodnutí a pochybení při vedení řízení dále žalobce namítal nedostatky ohledně zjišťování skutkového stavu věci. Konkrétně brojil proti tomu, že nebylo v řízení zjišťování a prokázáno, zda vozidlo stálo v místě, které je skutečně chodníkem, přičemž nebyl v tomto ohledu do správního spisu založen ani pasport pozemní komunikace nebo obdobný dokument.
52. Krajský soud dává žalobci za pravdu v tom, že k porušení výše uvedeného pravidla silničního provozu může dojít pouze za předpokladu, že bylo vozidlo zastaveno na chodníku, což musí být v řízení zjištěno bez důvodných pochybností. K tomu je ovšem vhodné doplnit, že pojem „chodník“ není v žádném platném a účinném právním předpisu definován, pročez musí být chápán stejně jako v běžném životě, tedy jako *„část ulice nebo silnice určená pro pěší zřetelně oddělená od ostatní komunikace (zpravidla vyvýšeným obrubníkem), která často lemuje zástavbu, resp. oplocení pozemku, na straně jedné a ostatní komunikaci na straně druhé.“* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 9. 2013, č. j. 1 As 76/2013-27).
53. Ve své pozdější judikatuře pak Nejvyšší správní soud vyloučil, že by byl v tomto ohledu rozhodující samotný pasport pozemní komunikace či např. údaj získaný z katastru nemovitostí, když v rozsudku ze dne 24. 1. 2018, č. j. 6 As 333/2017-31, uvedl: *„Pro určení, zda se v konkrétním případě jedná o chodník, nemůže být proto určující ani údaj o způsobu využití pozemku v katastru nemovitostí (který je nadto právně nezávazný), ani obsah pasportu místních komunikací obce, neboť v něm jsou povinně vedeny pouze jednotlivé místní komunikace, zatímco chodník může být též součástí místní*

či účelové komunikace nebo samostatnou účelovou komunikací. Rozhodující je tudíž pouze faktický stav na místě.“

54. V tomto kontextu krajský soud připomíná, že správní orgány vycházely za účelem zjištění skutkového stavu věci zejména z oznámení přestupku a celkem pěti fotografií zaparkovaného vozidla a místa spáchání přestupku (srov. rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22. 2. 2019, č. j. 51 A 6/2017-38; dostupný na www.nssoud.cz). Z jejich obsahu podle názoru krajského soudu bez důvodných pochybností vyplývá, že bylo vozidlo ustanoveno v místě, které dopravně-stavebním stavem odpovídá chodníku, který je primárně určen pro chůzi, a to také za účelem zajištění přístupu ke vstupním dveřím přilehlých (obytných) nemovitostí.
55. Chodník totiž byl v nyní posuzované věci od ostatních částí pozemní komunikace oddělen nejen zvýšeným obrubníkem (patrný rovněž mírný náklon vozidla), ale také použitím jiného stavebního materiálu, přičemž je z druhé strany obklopen travnatým porostem přiléhajícím k obytné zástavbě. Dále je z fotografií patrné, že je vozovka ohraničena chodníkem rovněž na protější straně.
56. Podle názoru krajského soudu proto z podkladů založených ve správním spisu jednoznačně vyplývá, že bylo vozidlo zaparkováno na chodníku, čímž neznámý řidič porušil ust. § 53 odst. 2 zákona o silničním provozu a naplnil tak znaky přestupku podle ust. § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu. Přestože se správní orgány v rámci odůvodnění svých rozhodnutí podrobněji nezabývaly tím, zda je dané místo skutečně chodníkem, je třeba připomenout, že žalobce v tomto ohledu v průběhu správního řízení ani v odvolání nic nenamítal.

F) Nesouhlas se zveřejněním osobních údajů (anonymizace rozhodnutí)

57. V žalobě byl poté obsažen nesouhlas s tím, aby byly osobní údaje žalobce a jeho právního zástupce zveřejňovány na internetových stránkách Nejvyššího správního soudu, a to včetně požadavku na naprostou anonymizaci rozhodnutí ve věci. Krajskému soudu je z vlastní rozhodovací činnosti známo, že se jedná o běžnou součást žalob podávaných výše uvedeným právním zástupcem, přičemž bylo ze strany Nejvyššího správního soudu opakovaně judikováno, že je anonymizace účastníků řízení dostatečným způsobem zajištěna (uvedeny jsou pouze iniciály). Pokud se jedná o právního zástupce, krajský soud k tomu dodává, že zveřejňování jeho osobních údajů v souvislosti s výkonem advokátní praxe obecně podléhá jinému právnímu režimu, resp. požívá jinou míru právní ochrany.
58. Ve zbytku lze odkázat například na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2018, č. j. 8 As 64/2018-44: „Zveřejňování a anonymizace rozhodnutí tohoto soudu se řídí § 129 a násl. Směrnice č. 3/2017, Kancelářský a spisový řád Nejvyššího správního soudu, účinné od 1. 7. 2017. Podle § 130 odst. 2 při anonymizaci nahradí kancelář v záhlaví rozhodnutí u fyzických osob jména a příjmení iniciálami; ostatní údaje týkající se těchto osob zcela smaže. V odůvodnění nahradí veškeré anonymizaci podléhající údaje u fyzických osob iniciálami, případně jinými vhodnými zkratkami, které znemožní jejich ztotožnění. Z uvedeného plyne, že jméno ani adresa žalobce nejsou v anonymizované verzi rozhodnutí zveřejňovány. Iniciály žalobce nejsou podle zdejšího soudu v daném případě údajem, podle kterého by bylo možné žalobce identifikovat, a proto není důvodu, aby nebyly zveřejněny.

Jak již Nejvyšší správní soud judikoval (srov. např. rozsudek ze dne 31. 5. 2012, čj. 9 Ans 5/2012-29), jméno a příjmení advokáta jsou na základě zvláštního právního předpisu zapsána ve veřejně přístupném seznamu. Pokud jsou uvedena v souvislosti s jeho působností, pro kterou byla do veřejně přístupného seznamu zapsána (zde v souvislosti s výkonem advokacie a zastupováním klienta před soudem), nejedná se bez dalšího o chráněné údaje, které by bylo nezbytné anonymizovat. Tím spíše takovým údajem nejsou iniciály advokáta a jeho sídlo, které je již ze své povahy údajem veřejným. S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že způsob, jakým zdejší soud standardně zveřejňuje anonymizované verze svých rozhodnutí, neporušuje ani v této věci právo na ochranu osobních údajů či soukromí žalobce anebo Mgr. Václava Voříška.“

VII. Závěr a náklady řízení

59. Ze všech shora uvedených důvodů bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
60. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, pročez se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok III.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 21. června 2019

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.